

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 12. oktober 1994

om uanmeldt kapitaltilskud til Bull-koncernen i Frankrig

C33/93 (ex NN 32/93)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(Tekst af betydning for EØS)

(94/1073/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a), og protokol 27,

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger og under henvisning til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Bull-koncernen («Bull»), der fremstiller en lang række edb-produkter, har sit hovedkontor i Frankrig. Ud over fremstillingsvirksomhed udvikler Bull software og yder sine kunder service i form af vedligeholdelse.

I øjeblikket ejes aktiemajoriteten i Bull enten direkte eller indirekte gennem France Télécom af den franske stat. En

minoritetsandel af koncernens aktiekapital er på private hænder i NEC og IBM.

Kommissionen har i de senere år truffet flere beslutninger vedrørende Bull. Den første i 1992, som var en endelig beslutning efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2⁽¹⁾, hvori man fandt, at et kapitaltilskud på 4 mia. ffr. indeholdt statsstøtte, men at støtten var forenelig med fællesmarkedet. Denne beslutning indeholdt samtidig en vurdering af støtte på 2,68 mia. ffr. til forskning og udvikling, som ligeledes blev godkendt. Det skal bemærkes, at denne beslutning, hvad angår kapitaltilskuddet, i øjeblikket er indbragt for De Europæiske Fællesskabers Domstol⁽²⁾. Der er senere truffet beslutninger i forbindelse med det nuværende rekapitaliseringsprogram. I 1993 indledte Kommissionen proceduren efter artikel 93, stk. 2⁽³⁾, efter et forskud på en kommende kapitaltilførsel på 2,5 mia. ffr. Derefter blev proceduren i januar 1994 udvidet⁽⁴⁾ til at omfatte yderligere kapitaltilskud på 8,6 mia. ffr., hvoraf 5,5 mia. ffr. blev udbetalt i december 1993.

(1) EFT nr. C 244 af 23. 9. 1992, s. 2.

(2) Sag C-367/92.

(3) EFT nr. C 346 af 24. 12. 1993, s. 4.

(4) EFT nr. C 80 af 17. 3. 1994, s. 4.

II

Bull er fortsat en af de større traditionelle alsidige edb-virksomheder, der fremstiller både egne operativsystemer og åbne systemer samt forhandler mikrocomputere. Virksomheden var placeret som nr. 13 i verden på Data-mation 100 Survey, der blev offentliggjort i juni 1993. Den er dog blevet ramt af faldende omsætning og dårlige resultater i samme grad som andre traditionelle alsidige fremstillingsvirksomheder i branchen.

Disse virksomheders vanskelige økonomiske og kommer-cielle situation er påvirket af, at edb-branchen befinder sig midt i en fase præget af hurtig teknisk og forretnings-mæssig udvikling, der gør omstrukturering nødvendig. Priserne falder drastisk, forbruget og produktionen tager af, og markedet splittes op i mange dele. Stadigt mindre og mere standardiserede produkter har skærpet konkuren-cen og reduceret fortjenstmarginerne. Mange af de større traditionelle producenter led tab i 1992 og forsøger at omlægge deres aktiviteter fra produktion til software og service, hvor vækstraterne stadig er høje.

Det skal dog bemærkes, at der er sket omfattende ænd-ringer inden for informationsteknologien i de senere år. Virksomhederne har foretaget store investeringer i udvik-ling af produkter, der med tiden vil få betydning for mange sektorer. Denne tendens kan til dels forklares af det teknologiske fremskridt, men skyldes i lige så høj grad nedbrydningen af de traditionelle grænser mellem telekommunikation og elektronisk databehandling (edb). Nyskabelser som interaktive videospil og teleshopping er tegn på, at en ny multimedieverden baseret på et bredt udsnit af teknologier, og hvor computere sælges som forbrugsvarer, er ved at dukke op. Produkter, som det tidligere kun var store virksomheder, der havde adgang til, er nu tilgængelige for mindre erhvervskunder og, nok så vigtigt, for et stort marked af andre forbrugere.

De forskellige informationsteknologier slås sammen, og udviklingen i edb går imod store enheder og en standar-disering af produkterne, der igen fører til masseproduce-rede standardsystemer. Men den værditilvækst, hardwa-reproducenterne tilfører, falder på grund af det hårde pres fra leverandørerne af komponenter. Derfor ligger værditilvæksten snarere i software og service. For at stemme op for det jordskred, der er ved at ske i deres vigtigste fagområde, har producenterne forsøgt at begrænse omkostningerne og blive mere alsidige. Først nu begynder denne løsning at vise resultater i visse virksom-heder.

III

Efter forlydender i pressen i februar 1993 om et forskud på en kommende kapitaltilførsel til Bull på 2,5 mia. ffr., anmodede Kommissionen de franske myndigheder om oplysninger. Denne anmodning blev efterfulgt af en brev-veksling mellem de franske myndigheder og Kommissio-nen, der førte til, at Kommissionen fastslog, at hoved-aktionærerne i Bull ikke havde vedtaget en omstrukture-ringsplan som grundlag for deres investering i form af et forskud på en kommende kapitaltilførsel.

Derfor besluttede Kommissionen den 6. oktober 1993, da den havde fastslået, at der var tale om ulovlig støtte, og at støtten i mangel på en endelig, godkendt omstrukture-ringsplan ikke kunne erklæres for forenelig med fælles-markedet, at indlede proceduren i artikel 93, stk. 2. Denne beslutning blev meddelt de franske myndigheder i skrivelse af 16. november 1993 og offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (1). Derefter oplyste de franske myndigheder i en skrivelse af 6. december, at den franske stat sammen med France Télécom havde besluttet ud over forskuddet på 2,5 mia. ffr. at investere yderligere 8,6 mia. ffr. i Bull, og det blev endvidere oplyst, at en del af beløbet ville blive udbetalt til Bull øjeblikkelig — en tilsidesættelse af procedurekravene i EF-traktatens artikel 93, stk. 3; foranstaltningen måtte derfor betragtes som ulovlig.

Derefter traf Kommissionen den 26. januar 1994 endnu to beslutninger vedrørende Bull. Den første udvidede proceduren efter artikel 93, stk. 2, til at omfatte kapital-tilførslen på 8,6 mia. ffr. Denne beslutning blev meddelt de franske myndigheder ved skrivelse af 8. februar 1994 og offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (2).

I den anden beslutning 94/220/EF (3) fik de franske myndigheder forbud imod at give yderligere støtte til Bull; det drejede sig navnlig om 2,5 mia. ffr. af de 8,6 mia. ffr., som man mente endnu ikke var kommet til udbetaling.

De franske myndigheder reagerede på beslutningen ved i skrivelse af 25. februar 1994 at suspendere udbetalingen og bekræfte, at de ikke ville foretage yderligere udbetalin-ger, inden Kommissionen havde truffet beslutning i sagen.

Ved skrivelse af 8. marts 1994 besvarede de franske myndigheder de spørgsmål, Kommissionen havde rejst ved indledningen og udvidelsen af proceduren efter arti-kel 93, stk. 2, og vedlagde endvidere en endelig omstruk-tureringsplan. Kommissionen stillede en række spørgsmål

(1) Se fodnote 3, s. 1.

(2) Se fodnote 4, s. 1.

(3) EFT nr. L 107 af 28. 4. 1994, s. 61.

til disse papirer i maj 1994, som de franske myndigheder besvarede i juni 1994. Der blev i juli 1994 afholdt et møde mellem Kommissionen, de franske myndigheder og Bull, hvor en række supplerede emner og spørgsmål blev diskuteret. Kommissionen modtog svar på sine spørgsmål i august.

I juli 1994 udpegede Kommissionen uafhængige konsulenter til at vurdere Bulls omstrukturingsplan. Dette arbejde blev udført i august og september, og en endelig rapport forelå i midten af september. Denne rapport blev ved skrivelse af 20. september fremsendt til de franske myndigheder, som den 21. september 1994 bekræftede, at de ingen kommentarer havde til rapporten.

IV

Under proceduren efter artikel 93, stk. 2, fremsatte Det Forenede Kongeriges regering sine bemærkninger til både indledningen og udvidelsen af proceduren. Disse bemærkninger blev fremsendt til de franske myndigheder ved skrivelser af 14. marts og 16. maj 1994. Et svar dateret 28. marts blev modtaget på skrivelsen af 14. marts. Den anden skrivelse blev ikke besvaret.

I princippet støttede den britiske regering Kommissionens holdning, og mente, at støtte ikke skulle bruges til at finansiere ny erhvervelser eller gives til en virksomhed på et marked præget af overkapacitet. De franske myndigheder svarede, at de ikke var enige i den britiske regerings udlægning af kapitaltilførslen eller markedet, og mere specifikt at Bulls opkøb af Packard Bell var led i en strategi om at forbedre koncernens position på markedet for mikrocomputere.

V

I EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, hedder det, at enhver støtte, som ydes af medlemsstaterne eller ved hjælp af statsmidler under enhver form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, er uforenelig med fællesmarkedet og aftalen. Samtidig skal der ved vurderingen af, hvorvidt der ved en kapitaltilførsel er tale om statsstøtte, tages hensyn til, om staten har handlet som en markedsøkonomisk investor.

For at øge gennemsækeligheden og bidrage til at fastslå, om staten har opført sig som en privat investor, der driver virksomhed på normale markedsøkonomiske vilkår (en fremgangsmåde Domstolen gentagne gange har

anvendt (1)), har Kommissionen vedtaget to meddelelser. En i 1984 om offentlige myndigheders erhvervelse af kapitalinteresser i virksomhederne (2), og en anden i 1993 om offentlige virksomheder i fremstillingssektoren (3). De omhandler behovet for en generel vurdering af, om:

- virksomheden er økonomisk sund
- en eventuel privat aktionærs deltagelse står i forhold til aktieandelen, og om aktieposten er af økonomisk betydning
- strukturen og omfanget af virksomhedens gæld giver mulighed for et rimeligt afkast (i udbytte eller kapitalgevinst) inden for et begrænset tidsrum efter tilførslen
- virksomheden er i stand til at rejse lignede midler på kapitalmarkedet med sit øjeblikkelige cash flow, og
- den nuværende værdi af det forventede cash flow fra det planlagte projekt overstiger de nye udgifter

for at kunne fastslå, om en kapitaltilførsel udgør statsstøtte.

For at kunne foretage disse vurderinger må det imidlertid først fastslås, hvornår der blev truffet beslutning om at foretage investeringen. Bull fik udbetalt et forskud på et kommende kapitaltilskud på 2,5 mia. ffr. i februar 1993, og de franske myndigheder besluttede i december 1993 at investere yderligere 8,6 mia. ffr. Derfor er man nødt til at foretage en vurdering af Bells finansielle situation på disse tidspunkter for at kunne fastslå, om en markedsøkonomisk investor ville have truffet den samme beslutning som den franske stat.

Ved udgangen af 1992, som er det seneste tidspunkt, hvor der kan have foreligget vigtige finansielle oplysninger, inden beslutningen om investeringen blev truffet, var Bulls salgstal dalet i tre år, og koncernens omsætning var gået ned fra 35 mia. ffr. i 1990 til 30 mia. ffr. i 1992, hvilket svarer til ca. 14 %. Endvidere var der tale om driftstab (dvs. indtægter med fradrag af alle omkostninger undtagen nettokapitalomkostninger) hvert år i 1990, 1991 og 1992. Samtidig havde Bulls nettoresultat (både før og efter omstruktureringen) været negativt i denne periode. Det sidste nettooverskud blev registreret i 1988. Det skal også bemærkes, at Bull ikke havde udbetalt aktieudbytte siden den offentlige overtagelse, og på baggrund af tabene mener man heller ikke, at der var sket en forøgelse af aktiernes værdi.

(1) F. eks. de forenede sager 296 og 318/82 Leeuwarder Papierwarenfabriek (1985) Sml., s. 809; Intermills-sagen 323/82 (1984) SML., s. 3809; Meura-sagen 234/84 (1986) Sml., s. 2263.

(2) EF-Bull. nr. 9-1984.

(3) EFT nr. C 307 af 13. 11. 1993, s. 3.

Det cash flow, Bull kunne skabe gennem driften var ikke tilstrækkeligt til at dække investeringsbehovene i perioden fra 1990 til 1992. Derfor måtte man ty til kapitaltilskud for at klare finansieringen og nedbringe gældsniveauet, der var højt i 1990. Kommissionen foretog ikke en vurdering af Bulls kapitaltilførsel i 1990, men det skal påpeges, at størstedelen af den kapital, der blev indskudt i 1991 og 1992, kom fra staten og blev betragtet som statsstøtte.

Til sammenligning fik IBM, der havde overskud i 1990, nettounderskud i både 1991 og 1992. IBM's drift gav imidlertid så stort et kontantoverskud, at det kunne dække investeringsbehovet i både 1990 og 1992, så man kun i 1991 måtte optage lån hertil. DEC, der ligeledes havde overskud i 1990, men som gav underskud i 1991 og 1992, fik et så stort kontantoverskud på driften i både 1990 og 1991, at virksomheden kunne dække investeringsbehovet, medens den måtte rejse andre midler hertil i 1992.

Ved udgangen af 1992 beløb Bulls gæld efter ovennævnte kapitaltilskud sig stadig til over 10 mia. ffr., hvilket svarede til 27 gange egenkapitalen (dvs. aktiekapital og ikke-udbetalt overskud). Endvidere var Bulls kapitalomkostninger på omkring 5 % af omsætningen for 1992, som ikke var dækket af driftsoverskuddet, hvilket viser, at koncernen ikke havde haft så stor fortjeneste, at den kunne dække renteomkostningerne ved lån. Det samme gjorde sig gældende i såvel 1991 som 1990.

I forbindelse med sin næste beslutning om at investere 8,6 mia. ffr. må de franske myndigheder have haft adgang til Bulls regnskab for halvåret frem til 30. juni 1993 og en rimelig idé om resultatet for perioden frem til 31. december 1993.

Resultatet for første halvår af 1993 viser et fald i omsætningen (sammenlignet med første halvår af 1991 og 1992). Driftsunderskuddet var 50 % større end i første halvår af 1992, og nettotabet var større end i den tilsvarende foregående periode. Derudover var rentebyrden ikke dækket af driftsoverskuddet på grund af tabet, og gælden var på trods af forskuddet på kapitaltilførslen ikke nedbragt væsentligt på grund af de fortsat store tab.

Det fremgår ligeledes af Bulls oversigt for regnskabsåret, der afsluttedes den 31. december 1993, at omsætningen faldt yderligere i forhold til 1992, og at virksomheden havde et driftstab, som var større end i både 1991 og 1992. Igen kunne kapitalomkostningerne ikke dækkes af

driftsoverskuddet (da der var tale om et tab), og gælden kunne kun nedbringes til ca. 4,5 mia. ffr. i kraft af kapitaltilførsler i løbet af 1993 på 6,1 mia. ffr.

I lyset af Bulls seneste økonomiske resultater, den faldende omsætning, driftstabene og den betydelige gæld, synes virksomhedens finansielle situation ikke at have været sund, da investeringsbeslutningerne blev truffet. Endvidere kunne man ikke i betragtning af strukturen og størrelsen af Bells gæld og under skyldig hensyntagen til virksomhedens tidligere og kommende resultater på investeringsstidspunktet forvente et normalt afkast af den tilførte kapital inden for en rimelig tidsfrist. Endelig ville Bull antagelig ikke med sit *cash flow* have været i stand til at rejse tilsvarende beløb på kapitalmarkedet.

I førnævnte meddelelse af 17. september 1984 hedder det, at en kapitaltilførsel ikke indeholder statsstøtte, når både offentlige og private aktionærer yder et bidrag, der står i forhold til deres aktiepost. Den private aktiepost skal dog være af reel økonomisk betydning.

Inden udbetalingen af forskuddet på 2,5 mia. ffr. havde NEC og IBM til sammen 10,1 % af aktiekapitalen. Ingen af de to virksomheder blev af den franske regering opfordret til at deltage i forskuddet til Bull, men de fik begge oplyst, at de ville kunne deltage i en senere forøgelse af aktiekapitalen.

Det skal bemærkes, at IBM ikke deltog i den forøgelse af aktiekapitalen, der fandt sted i december 1993, hvorved virksomhedens aktieandel faldt fra 5,68 % til 2,1 %, en reduktion på 63 %. NEC opretholdt derimod sin aktieandel på 4,4 % ved at investere 379 mio. ffr.. Derfor skal der foretages en vurdering af, om denne aktiepost er af økonomisk betydning, og af dens monetære værdi fra henholdsvis NEC's og IBM's synspunkt.

NEC's kapitaltilførsel udgør ca. 3 % af den samlede tilførsel på dette tidspunkt, og hele NEC's investering i Bull, efter at virksomheden blev aktionær, beløber sig til ca. 4 % af den samlede kapitaltilførsel til koncernen. Selv om disse beløb er store i sig selv, er de relativt små sammenlignet med den samlede tilførsel. Beløbene er også beskedne for NEC. Ved udgangen af regnskabsåret 1992 havde NEC investeret 14 mia. ffr. i værdipapirer. I løbet

af regnskabsåret 1992 investerede NEC 12 mia. ffr. i anlægsaktiver og værdipapirer. 379 mio. ffr. synes derfor ikke at have været en betydelig investering for NEC.

Man må heller ikke glemme, at NEC har en bredere interesse i at investere i Bull end andre markedsøkonomiske investorer, nemlig den adgang en sådan investering kan give til det franske og det britiske marked, særlig for offentlige indkøb.

Derfor kan NEC's investering ikke betragtes som værende af økonomisk betydning, og investeringen ændrer ikke vurderingen af, at statens kapitaltilskud udgjorde statsstøtte.

Endelig skal der foretages en vurdering af kapitaltilførslernes nutidsværdi. Vurderingen tager udgangspunkt i de finansielle overslag for Bull, de franske myndigheder har forelagt for 1994 og 1995, en periode, som de franske myndigheder mener er tilstrækkelig til at fastslå, om Bull kan blive økonomisk rentabel.

Inden en analyse af værdien eller kapitalværdien skal det bemærkes, at Bulls samlede egenkapital (inklusive forskuddet på 2,5 mia. ffr.) den 31. december 1992 beløb sig til 375 mio. ffr.. Efter omstruktureringen og de yderligere tilførsler fra staten på 8,6 mia. ffr. havde Bull en fremskrevet egenkapital på [...] ⁽¹⁾ mia. ffr., dvs. en udhuling på ca. [...] mia. ffr., eller næsten hele den anden kapitaltilførsel.

En opgørelse af Bulls værdi pr. 31. december 1992, virksomhedens cash flow i 1993, 1994 og 1995, kapitaltilførslerne i denne periode og Bulls værdi pr. 31. december 1995 synes at vise, at den interne rentefod, disse pengestrømme kan skabe, ikke er tilstrækkelig til at overbevise en markedsøkonomisk investor om at foretage en sådan transaktion.

Det er således på baggrund af disse undersøgelser klart, at såvel forskuddet som den kapitaltilførsel til Bull, den franske stat og France Télécom har foretaget eller vil foretage, udgør statsstøtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

De franske myndigheder mener, at de ikke har ydet statsstøtte til Bull, fordi:

- af de tre muligheder, staten som aktionær havde til rådighed, nemlig likvidation, salg eller genopretning,

ville den sidste antagelig beskytte værdien af statens investering

- statens beslutning blev bakket op af mindre aktionærer, og
- statens handlemåde svarede til det, aktionærer i andre kriseramte store koncerner i informationsteknologi-sektoren gjorde.

De franske myndigheder hævder, at likvidationsomkostningerne eller statens nettoomkostninger ved likvidation efter at have afhændet de rentable dele af Bull-koncernen, ville have oversteget det beløb, den tilførte. Da kapitaltilførslen udgjorde et lavere beløb end de to andre muligheder, traf man den korrekte økonomiske beslutning ved at tilføre midler til omstrukturering.

En aktionær i et aktieselskab er normalt i juridisk og altid i økonomisk forstand ansvarlig i forhold til den aktiepost, han har tegnet. Derfor er den risiko, han udsætter sig for i forbindelse med en likvidation, begrænset til dette beløb. Ved udregningen af realiseringsværdien af Bull tog de franske myndigheder udgangspunkt i, at den franske stat som aktionær ville være ansvarlig for hele Bulls gæld, både den, der fremgår af regnskaberne, og den ikke-balanceførte. Hermed blandede man statens rolle som ejer/aktionær med dens funktion som ansvarlig for socialpolitikken.

Fra et økonomisk synspunkt og i overensstemmelse med Domstolens dom af 14. september 1994 ⁽²⁾ er statens engagement begrænset til dens aktiekapital. Med generaladvokatens ord: Hvis virksomhedens passiver er større end dens aktiver, vil kreditorerne ikke kunne anmode »El Patrimonio del Estado« (staten) om at udligne forskellen.

Da de franske myndigheder har regnet ud, at salget af Bulls rentable enheder ville overstige de juridiske omkostninger ved afskedigelse og de umiddelbare omkostninger ved at lukke virksomheden, kan man ikke medregne alle Bulls øvrige passiver (navnlig ikke da ingen af dem er dækket af statsgarantien) ved udregningen af likvidationsomkostningerne og sammenligne resultatet med omkostningerne til en omstrukturering i form af kapitaltilførsel. En markedsøkonomisk investor ville simpelthen sammenligne værdiforringelsen ved tabet af aktiekapitalen i forbindelse med en likvidation med udgifterne til omstrukturering. Derfor kan denne analyse ikke anvendes.

Selv hvis de nationale domstole, som de franske myndigheder hævder i dette tilfælde, pålægger aktionærerne større ansvar, end deres aktiepost berettiger, er det, at Bull ikke blev omstruktureret eller afviklet på et tidligere

(1) Angiver forretningshemmeligheder.

(2) Forenede sager C-278/92 og C-280/92, Imepiel og Intelhorce, præmis 22, endnu ikke offentliggjort.

tidspunkt ikke foreneligt med en markedsøkonomisk investors adfærd. En sådan investor ville have truffet de nødvendige forholdsregler, når det stod klart, at gældens størrelse rejste tvivl om hans begrænsede ansvar. Hvis den nationale lovgivning indfører en sådan ubegrænset garanti, må regeringerne tage dette til efterretning og opføre sig som markedsøkonomiske investorer, når de træffer deres investeringsbeslutninger. Kommissionens holdning i sådanne sager er allerede fastslået i beslutning 92/329/EØF (1) og 94/259/EKSF (2) samt meddelelsen i EFIM-sagen (3).

Minoritetsaktionærernes adfærd er allerede afvist ovenfor. Det skal imidlertid gentages, at NEC's aktiepost ikke kan betragtes som værende af økonomisk betydning, og at den fortsatte investering blev foretaget for at få markedsadgang. Endvidere skal det bemærkes, at IBM ikke deltog i investeringen.

At Bull øgede sin gældskonsolidering i 1992 og 1993 ændrer ikke ved analysen. Da der ikke foreligger oplysninger om hverken långiver, lånenes løvetid eller renten kan man ikke konkludere, at disse transaktioner viser, at der ikke ydes støtte til Bull.

De franske myndigheder nævner i deres vurdering af adfærd hos aktionærerne i virksomheder, som har befundet sig i en situation, der kan sammenlignes med Bulls, Siemens (»SNI«), Olivetti og AT & T og påviser, at SNI's moderselskab ydede økonomisk støtte på trods af gentagne høje tabstal. I Olivettis tilfælde blev der endvidere tilvejebragt kapital på børsen med DEC's deltagelse. Endelig hedder det, at AT & T fortsat har støttet sin informationsteknologiske enhed og endda er gået så vidt som til at opkøbe den tabsgivende virksomhed NCR.

Flere punkter skal behandles nærmere. Den kapital, Siemens indskød i SNI i 1990, beløb sig til ca. [...] mia. ffr. til nugældende valutakurs. Bull har modtaget over 15 mia. ffr. til omstrukturering siden 1991. Siemens har lånt SNI yderligere [...] mia. ffr. til omstrukturering, men beløbet kan, da der er tale om et lån, tilbagebetales. Det skal samtidig påpeges, at SNI med hensyn til omsætning er en større virksomhed end Bull og derfor må være forholdsvis dyrere at omstrukturere. Da SNI ydermere ikke offentliggør sine samlede regnskaber, kan man ikke vurdere, i hvilken udstrækning SNI's tab kan skyldes omstrukturingsudgifter. Endvidere er der branchemæs-

sige overvejelser bag Siemens adfærd over for SNI, da SNI udgør en supplerende del af et større konglomerat, der fremstiller elektriske og elektroniske artikler og forbrugsgoder.

SNI stod kun for 16 % af Siemens' omsætning i 1991, og den største del af salget (33 %) fandt sted inden for industri, automatisering og transport. På grund af koncernens alsidige struktur, den omfatter endvidere afdelinger for elektriske komponenter, energi og medicin, giver det mening rent økonomisk at have en edb-virksomhed med i koncernen. At SNI kan trække på Siemens komponentafdeling og derefter sælge produkterne til koncernens egne afdelinger for automatisering og komponenter underbygger den opfattelse, at SNI beholdes af strategiske årsager.

På lignende vis tilvejebragte Olivetti ved en emission med fortegningsret ca. 1 mia. ffr., igen en meget mindre sum end den, Bull modtog, og Olivetti rejste midlerne på baggrund af langt bedre resultater end Bull. På trods af DEC's deltagelse i den oprindelige transaktion, skal det bemærkes, at DEC i øjeblikket er ved at frigøre sig fra Olivetti.

AT & T har, selv om virksomheden har støttet både sin egen afdeling for informationsteknologi og NCR's, tilsyneladende ikke anmodet aktionærerne om finansiering, men i stedet benyttet interne midler til omstrukturering af koncernen.

Derfor adskiller den franske stats foranstaltninger i Bull-sagen sig fra de øvrige tilfælde på tre punkter. For det første har størrelsen af en eventuel ekstern kapitaltilførsel i de øvrige tilfælde intet at gøre med, hvad der er sket med Bull. For det andet må man i hvert fald i forbindelse med SNI og AT & T ikke overse hensynet til den industrielle koordination, hvilket overhovedet ikke gjorde sig gældende i Bulls tilfælde. For det tredje har AT & T og Olivetti i de senere år skabt et driftsoverskud, så de selv har kunnet finansiere deres omstrukturering, hvilket Bull ikke har været i stand til.

Man må heller ikke glemme, at en række edb-virksomheder, der har konkurreret med Bull, f. eks. IBM, på trods af driftsunderskud har foretaget en omstrukturering uden aktionærernes hjælp. Disse virksomheder har generelt kun haft nettounderskud som følge af omstruktureringen. Driften har været rentabel.

Endelig skal det bemærkes, at de franske myndigheder har forelagt en analyse af nutidsværdien, der viser, at

(1) EFT nr. L 183 af 3. 7. 1992, s. 30.

(2) EFT nr. L 112 af 3. 5. 1994, s. 64.

(3) EFT nr. C 75 af 17. 3. 1993, s. 2.

man efter kapitaltilførslen når op på en intern rentefod på ca. [...] %. Denne beregning er forkert af følgende grunde:

- den tager ikke hensyn til kapitaltilførslen fra France Télécom. Da der er tale om en offentlig virksomhed, skal dens tilskud medregnes
- ved fastsættelsen af virksomhedens cash flow tager man i analysen for givet, at staten skal overtage alle Bulls passiver i tilfælde af likvidation. Som nævnt ovenfor er dette forkert af økonomiske årsager.

Derfor kan der ikke tages hensyn til denne beregning.

Sammenfattende peger de argumenter, de franske myndigheder har fremført, ikke på, at den franske stat og France Télécom har handlet som markedsøkonomiske investorer ved rekapitaliseringen af Bull. Som konkluderet ovenfor betragtes kapitaltilførslerne på i alt 11,1 mia. ffr. fra den franske stat og France Télécom som statsstøtte

efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1. Imidlertid fremgik det også af analysen, at udbetalingen af et forskud på en senere kapitaltilførsel synes at være et forsøg fra den franske regerings side på at yde redningsstøtte, medens kapitaltilførslen derimod blev givet som omstrukturingsstøtte.

VI

Bull arbejder inden for forskellige områder som egne operativsystemer (GCOS 7 og GCOS 8), åbne systemer og software til virksomheder (Unix), PC'er (ZDS), systemintegration og service.

I 1993 og 1992 afsatte Bull for henholdsvis 15 mia. ffr. og 16 mia. ffr. udstyr, og virksomhedens indtægter fra udlejning og service beløb sig til henholdsvis 13 mia. og 14 mia. ffr. Salgstallene kan opdeles på følgende måde:

	1993		1992	
	mia. ffr.	%	mia. ffr.	%
Vesteuropa	20	71	22	73
Nordamerika	6	21	6	20
Resten af verden	2	8	2	7
I alt	28	100	30	100

Omkring 50 % af Bulls omsætning i Vesteuropa finder sted i Frankrig.

Ifølge oplysningerne om størrelsen af det europæiske marked i 1992 (se Kommissionens »Panorama of Industry 1994«) skulle det samlede marked have været på omkring 260 mia. ffr.. For hele EØS skulle markedet (i 1993) ifølge Yearbook of World Electronics Data have været på 375 mia. ffr. til edb-udstyr. Endelig anslås størrelsen af det vesteuropæiske marked i 1993-udgaven af IDC Worldwide Black Book at have været på 660 mia. ffr. i 1992 og 718 mia. ffr. i 1993.

Bull, der havde en omsætning i Vesteuropa på ca. 20 mia. ffr., hvoraf omkring 10 mia. ffr. blev eksporteret fra Frankrig, er således involveret i handel mellem medlemsstaterne og de kontraherende parter. Derfor vil enhver form for statsstøtte til Bull være konkurrenceforvridende

efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

VII

Medens EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, fastslår at statsstøtte generelt er uforenelig med fællesmarkedet, indeholder EF-traktatens artikel 92, stk. 2 og 3, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 2 og 3, visse undtagelser fra den generelle uforenelighed. I det foreliggende tilfælde har støtten ingen regional dimension, da ingen på det franske fastland kan påberåbe sig en undtagelse efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra a). Støtten har heller ingen særlige regionale karakteristika, og da man ikke mener, at nogen af Bulls større afdelinger er beliggende i regioner, der er dækket af de regionale undtagelser i EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), kan støtten ikke være omfattet af denne undtagelse.

Derfor mener Kommissionen, at støtten kun kan komme i betragtning til en undtagelse efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), for så vidt angår støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgræne, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

Kommissionen har for nylig vedtaget et sæt retningslinjer (Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder), der fastsætter, under hvilke omstændigheder den kan tillade statsstøtte for at give mulighed for både fysisk og finansiel omstrukturering.

En omstrukturering indeholder som regel et eller flere af følgende elementer: omorganisering og rationalisering af virksomhedens aktiviteter for at øge effektiviteten, typisk ved at opgive aktiviteter, som ikke længere er rentable eller allerede giver tab; omstrukturering af de eksisterende aktiviteter, der igen kan gøres rentable, og muligvis udvikling af eller spredning til nye rentable aktiviteter. Den fysiske omstrukturering skal i reglen følges af en finansiel omstrukturering. Omstruktureringsplanerne tager blandt andet højde for, hvorfor virksomheden er kommet i vanskeligheder, markedsudbuddet og efterspørgslen efter de relevante produkter samt den forventede udvikling og virksomhedens særlige stærke og svage sider. Planerne sikrer virksomheden en velordnet overgang til en ny struktur, der giver den mulighed for at blive rentabel på længere sigt, sikrer et passende afkast af den tilførte kapital og skaber udsigt til, at den vil kunne klare sig ved egen hjælp uden supplerende statsstøtte.

Støtte til omstrukturering kan bidrage til udvikling af økonomiske aktiviteter uden uheldige følgevirkninger for samhandelen imod Fællesskabets interesse, hvis visse betingelser er opfyldt.

I denne sammenhæng skal det bemærkes, at Kommissionen i hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse har erkendt, at det på tærskelen til informations-samfundet med dets informationsmotorveje er i Fællesskabets og EØS' interesse at tage nye udfordringer op på disse områder. De første økonomier, der formår at lave denne omstilling, vil stå med betydelige konkurrencemæssige fordele. Selv om Bull ikke specifikt arbejder med telekommunikation, kunne man derfor sige, at støtte til oprettelse af en rentabel og konkurrencedygtig informationsteknologisk industri fremmer den økonomiske udvikling set fra Fællesskabets synspunkt, når blot konkurrencedeltagerne i EØS ikke stilles uforholdsmæssigt dårligere.

Det må ikke glemmes, at både forskuddet og kapitaltilførslen er ledsaget af en omstrukturingsplan, som er godkendt af et flertal af Bulls aktionærer, og blev forelagt for Kommissionen i marts 1994. De franske myndigheder understreger, at målet med denne plan er at rette op på Bulls økonomi i løbet af to år, gøre virksomheden rentabel igen og privatisere den så hurtigt som muligt.

a) *Genoprettelse af rentabiliteten*

Medens målet med alle omstrukturingsplaner er at genoprette virksomhedens rentabilitet og sundhed på længere sigt inden for en rimelig tidsfrist, må man samtidig sikre, at den støtte, der gives i forbindelse hermed, står i forhold til omstrukturingsomkostningerne og fordelene ved omstruktureringen, og at den forelagte omstrukturingsplan gennemføres fuldt ud.

Omstrukturingsplanen omfatter opdeling af Bull-koncernen i syv driftsenheder efter aktivitetstype samt genopretning og omstrukturering af aktiviteterne, særlig afsnitene for mikrocomputere, åbne systemer og software. Der skal foretages en nedskæring af personalet, lukning af fabrikker og salg af visse aktiviteter. Hovedvægten i planen ligger på en reduktion af Bulls omkostninger ved at begrænse antallet af ansatte, rationalisere fabrikkerne og deres kapacitet og sælge marginale aktiviteter.

Omkostningerne til disse foranstaltninger blev anslået til [...] mia. ffr., hvoraf [...] mia. ffr. blev dækket af den aktuelle rekapitalisering. Det resterende beløb var allerede tilvejebragt med omstruktureringen i 1992 («plan de mutation»). Overskuddet fra rekapitaliseringen skal bruges til at nedbringe Bulls gæld til tredjepart. Det anslås, at disse foranstaltninger vil forbedre Bulls driftsmargin med [...] mia. ffr. i 1995.

Medens disse omstrukturingsforanstaltninger i sig selv skaber besparelser i omkostningerne på i alt [...] mia. ffr. i perioden 1992-1995, hvoraf [...] mia. ffr. vedrører distributions- og administrationsomkostninger, [...] mia. ffr. til forskning og udvikling og [...] mia. ffr. til forbedring af bruttofortjenstmarginen, må man samtidig medregne de fortsatte besparelser som følge af den såkaldte »plan de mutation« fra 1992. Denne plan tilføjer yderligere besparelser som følge af afskedigelse af personale på [...] mia. ffr. sammen med andre besparelser i de variable omkostninger på yderligere [...] mia. ffr..

Derfor er den endelige omkostningsbesparelse for 1995 sammenlignet med 1992 på [...] mia. ffr.. Denne bespa-

relse bliver dog mindre på grund af inflationen, lavere ekstern finansiering af forsknings- og udviklingsprogrammer og begrænset kapitalisering af udgifter til udvikling af software. Således skulle nettobesparelsen blive på [...] mia. ffr.. Denne forbedring afbødes dog af, at salgsværdien og dermed bruttofortjenstmarginen forventes at blive forringet.

Bulls samlede omsætning forventes at falde fra 30 mia. ffr. i 1992 til [...] mia. ffr. i 1995, hvilket svarer til [...] %. Heraf vil salget af hardware imidlertid gå ned med [...] % i samme periode, medens indtjeningen fra software, vedligeholdelse og service går ned med 2 %. Der forventes et samlet fald i bruttofortjenstmarginen på [...] %. Det skal fordeles mellem hardware, hvor der vil ske en samlet reduktion på [...] %, og software, vedligeholdelse og service, hvor faldet bliver på [...] %. På grund af forventninger om skærpet konkurrence på markedet er Bulls bruttofortjenstmarginal sat til [...] % i både 1994 og 1995, hvor den i 1992 var på 37 %. Den negative virkning af omsætningsnedgangen og faldet i bruttofortjenstmarginen beløber sig til [...] mia. ffr., hvorved påvirkningen af resultatopgørelsen på driftsplan bliver på [...] mia. ffr..

Disse foranstaltninger skulle gøre alle driftsenheder rentable igen, undtagen [...], som man har planlagt supplerende foranstaltninger for, og som stadig skulle nå dækningspunktet ved udgangen af 1995. Nettoresultatet vil blive forbedret af virkningerne af, at gælden er bragt ned, hvilket vil medføre et fald i kapitalomkostningerne på [...] mia. ffr., og af, at Bull ikke vil få behov for yderligere omstrukturering.

Endvidere har Kommissionen vurderet Bulls selvfinansierungsgrad under omstruktureringen. Efter at have været oppe på 27 ved udgangen af 1992 faldt den i 1993 til fire (efter de kapitaltilførsler, der er kategoriseret som statsstøtte ovenfor) og vil efter planen komme ned på [...] ved udgangen af 1995.

Bull forventes derfor at være rentabelt, når omstrukturingsperioden er ovre, både hvad angår driftsresultatet og nettoresultatet, men med nedsat driftskapacitet. Der er dog ikke megen plads til uforudsete udsving i disse overslag.

Rationaliseringen af Bulls fabrikker har ført til lukning af enheden i Villeneuve d'Ascq i Frankrig og i [...] i USA. Lukningerne vil medføre tab af [...] arbejdspladser, heraf

halvdelen i Frankrig. I alt regner Bull med at skulle afskedige ca. [...] ansatte i perioden fra 1993 til 1995, hvilket svarer til [...] % af arbejdsstyrken den 31. december 1992. Derudover vil yderligere [...] job forsvinde hos Bulls partnere og gennem naturlig afgang. Omkring 40 % af disse nedskæringer vil blive foretaget i administrationen, og de vil blive ligeligt fordelt mellem forskning og udvikling, produktion og service.

Den af Bulls enheder, der giver størst underskud, ZDS, behandles specifikt i omstrukturingsplanen. Bull er således ophørt med at foretage den endelige montering af mikrocomputere og har i stedet indgået en samarbejdsaftale med Packard Bell. Efter aftalen skal Packard Bell foretage den endelige montering af borddatamater, medens alle bærbare computere vil blive leveret af asiatiske leverandører. Der er to fordele ved samarbejdet. For det første har ZDS og Packard Bell i kraft af Packard Bells distributionsnet forøget deres chancer for at nå op på en tilstrækkelig stor markedsandel til at konkurrere på et marked, hvor salgsmængden er afgørende for succes, men de skal være endnu større for at slå helt igennem. For det andet skal der store salgsmængder til for at nå op på den bruttoavance (bruttoavancerne er presset i bund af konkurrencen), der skal til for at finansiere den forskning og udvikling, der er nødvendig for at fortsætte produktudviklingen.

ZDS har i den senere tid helt klart reduceret sit underskud som følge af disse foranstaltninger. Man mener dog, at ZDS endnu ikke er nået op på den salgsmængde, der skal til for i det lange løb at klare sig i konkurrencen med de store. Det er derfor vigtigt, at man ved den kommende privatisering af Bull, hvis ZDS bevares, sikrer sig, at der udvikles et nært tilknytningsforhold mellem køberen og ZDS.

Bull har også haft alvorlige problemer med sin [...] -afdeling. Ud over den oprindelige omstrukturingsplan begyndte i august 1994 en ny omstrukturering (som omtalt i ovennævnte rapport fra uafhængige konsulenter). Hvis denne enhed igen skal blive økonomisk sund, er det vigtigt, at processen fortsættes i et hurtigere tempo.

Man kun vurdere omstrukturingsplanens hidtidige virkning ved at undersøge Bulls økonomiske resultater i de seks måneder frem til 30. juni 1994. Lønomsætningerne er f. eks. faldet med 259 mio. ffr. i første halvår af 1994 i forhold til det foregående halvår, og de øvrige variable omkostninger er faldet med 623 mio. ffr.

Resultaterne af første halvår af 1994 fremgår af nedenstående oversigt. Resultaterne er vist inden tilførslen af yderligere omstrukturingsreserver (på 700 mio. ffr.) i 1994. Ingen lignende reserve blev tilført i første halvår af 1993.

	Halvåret frem til 30. juni 1993 (mio. ffr.)	Halvåret frem til 30. juni 1993 (mio. ffr.)	Året frem til 31. december 1995 (mio. ffr.)
Omsætning	12 478	13 847	[...]
Bruttoavance	4 127	4 105	[...]
F & U	1 252	1 006	[...]
Administration	4 083	3 532	[...]
Driftsmargin	(1 208)	(433)	[...]
Kapitalomkostninger m.m.	772	409	[...]
Nettoresultat	(1 980)	(843)	[...]

Således kan det ses, at bruttoavancen som ventet er faldet på trods af stigende omsætning, som, hvis den kan fortsættes i andet halvår, vil føre til, at Bull overgår prognosen for 1994. Ikke desto mindre har et fald i administrationsudgifterne ført til en forbedring af driftsmarginen. Disse tal menes at være tegn på, at omstrukturen af Bull virker.

I den uafhængige konsulentrapport konkluderes det ligeledes, at Bulls omstrukturingsplan vil gøre koncernen rentabel igen i dens nuværende alsidige form. Det fremgår imidlertid også af rapporten, at for at nå op på den nødvendige størrelse og genetablere rentabiliteten på længere sigt, er det nødvendigt at privatisere Bull for at muliggøre den nødvendige vækst, omdefinere strategien og give kunder og personale ny tro på fremtiden gennem et privat industrielt partnerskab.

Konsulenterne når faktisk til den konklusion, at en meget hurtig privatisering er nøglen til at vende udviklingen for Bull, fordi den vil:

- sende klare signaler til ansatte, kunder og partnere om, at Bull vil overleve
- gøre en ende på usikkerhed om strategien
- styrke nogle enheder
- gøre det muligt at fortsætte den positive udvikling og begrænsningen af omkostningerne.

Konsulenterne konkluderer, at hvis Bull fortsat vil være en alsidig edb-koncern, der både producerer varer og tilbyder service, er privatisering en nødvendighed, og den bør finde sted inden den 31. december 1995. Den er en betingelse for, at Bull-koncernen i sin nuværende form igen kan blive rentabel på længere sigt.

Kommissionen deler konsulenternes opfattelse af, at Bull har behov for en stærk partnervirksomhed til at styrke [...] og [...] -enheden og dermed køre videre som en alsidig edb-koncern. Kommissionen er imidlertid også klar over virkningerne af EF-traktatens artikel 222 og EØS-aftalens artikel 125, hvori det fastslås, at de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne ikke berøres, og Kommissionen erkender derfor, at den ikke kan anmode om eller kræve, at Bull privatiseres. Det står imidlertid også klart, at den franske regering selv ønsker at privatisere koncernen, hvilket den har underrettet Kommissionen om.

I denne forbindelse skal det bemærkes, at den franske regering allerede har opført Bull på sin liste over mulige privatiseringer i lov nr. 93-923 om privatisering. Det skal samtidig bemærkes, at den aktuelle omstrukturering tager sigte på privatisering af koncernen, og at der er taget juridiske og administrative initiativer for at bane vejen for en privatisering.

Ved skrivelse af 6. oktober 1994 bekræftede de franske myndigheder, at en sådan privatisering, der vil begrænse statens direkte eller indirekte aktiepost (og dermed dens stemmeret) til under 50 % af Bulls aktiekapital, prioriteres højt og vil blive gennemført så hurtigt som muligt.

Endvidere har de franske myndigheder såvel i omstruktureringsplanen som på et møde den 26. september 1994 givet udtryk for, at det var sidste kapitaltilskud til Bull.

Kommissionen tilslutter sig konsulentrapporten og mener, at hvis Bull skal blive en rentabel koncern i sin nuværende form, skal den finde en større partnervirksomhed inden den 31. december 1995. Det skal dog bemærkes, at hvis Bull ikke skal føres videre i sin nuværende form, eller hvis man ikke finder en større partnervirksomhed inden ovennævnte dato, har de uafhængige konsulenter påpeget, at der findes en alternativ udviklingsmodel.

Den alternative udviklingsmodel er, at Bull engagerer sig i et senere omsætningsled, dvs. koncentrerer sig om serviceydelser tættere på kunden. I så tilfælde vil både [...] og [...] blive solgt sammen med den marginale fremstillingsvirksomhed, men et sådant skridt vil også betyde en meget kraftig nedskæring af generalomkostningerne. Hvis Bull blev reduceret til en sådan servicevirksomhed, ville privatisering ikke nødvendigvis være afgørende for rentabiliteten på længere sigt. En sådan udvikling ville dog ændre Kommissionens opfattelse af sagen.

Under forudsætning af, at Bull fortsætter som en alsidig edb-producent, der hurtigt finder en partnervirksomhed, mener Kommissionen, at Bull igen vil blive økonomisk bæredygtig på grundlag af omstruktureringsplanen fra 1993 og de supplerende foranstaltninger, der blev truffet i august 1994.

b) *Fælles interesse*

En yderligere betingelse for omstruktureringsstøtte er, at der så vidt muligt træffes forholdsregler til at afværge uheldige følgevirkninger for konkurrenterne.

Kommissionen er kommet til den konklusion, at årsagen til, at de fleste større edb-virksomheder i EØS har finansielle vanskeligheder, er, at branchen er præget af hurtige ændringer, og ikke, at der er tale om overkapacitet. Man må dog ikke glemme, at Bull får en meget stor del af sine indtægter fra serviceydelser, som er et ekspanderende marked, og at enhver form for støtte kan påvirke konkurrenter, der tilbyder lignende serviceydelser.

Selv om der ikke er tale om strukturel overkapacitet, skal Kommissionen have sikkerhed for, at støtten ikke vil give modtageren mulighed for at øge sin produktionskapacitet, undtagen i det omfang det er af afgørende betydning

for at få virksomheden på fode igen uden derved at forvride konkurrencen unødigt. For at sikre dette kan Kommissionen pålægge støttemodtageren de nødvendige forpligtelser eller stille de nødvendige betingelser.

Som en følge af fabrikslukningerne og afskedigelserne af personalet vil Bull nedsætte sin erhvervskapacitet (udtrykt i timer) fra [...] mia. i 1992 til [...] mia. i 1995. Udnyttelsesgraden vil stige fra [...] % til [...] % i samme periode.

I denne periode kalkulerer Bull med et fald i værdien af det samlede salg af hardware på trods af en stigning i salgsværdien af Unix-systemer og mikrocomputere. Endvidere vil værdien af omsætningen inden for software og vedligeholdelse falde i samme periode, medens serviceydelser vil stige med 14 %. Dog er faldet i software og vedligeholdelse større end disse stigninger, hvilket fører til et samlet fald i værdien af omsætningen inden for tjenesteydelser og software.

Den franske regering har forelagt et overslag over markedet fra 1993-udgaven af IDC Worldwide Black Book. Heraf fremgår det, at værdien af verdensmarkedet vil stige i 1994 og 1995, og at Bulls andel af verdensmarkedet i samme periode vil falde. På det vesteuropæiske marked vil Bulls markedsandel ligeledes falde fra 3,9 % i 1993 til [...] % i 1995 med en årlig markedsvækst på 5 %.

Samtidig skal det bemærkes, at Bull er i færd med at afvikle flere perifere aktiviteter, nemlig [...]. Denne afvikling vil begrænse den konkurrenceforvridende virkning af støtten til Bull.

Endelig har Kommissionen undersøgt, om støtten står i forhold til omstruktureringsomkostningerne og fordelene heraf. Som nævnt ovenfor anvendes støtten både til at finansiere omstruktureringen af Bull og til at indfri virksomhedens gæld.

Hvad angår finansieringen af omstruktureringen er tilbagebetalingstiden på baggrund af Bulls forbedrede resultater tilfredsstillende. Det betyder, at omkostningerne til rationalisering dækkes af omkostningsbesparelserne på relativt kort tid. Denne analyse ændrer dog ikke ved, at den samlede rekapitalisering er en form for statsstøtte. Hvad angår afskrivning af gælden, synes Bulls gældsætning ved omstruktureringens afslutning at være sammenlignelig med situationen hos de vigtigste konkurrenter. Dog er kapitalomkostningerne stadig så høje, at de kan bringe virksomheden i fare. Støttens omfang synes således ikke at være større end strengt nødvendigt.

Den 19. september 1994 blev det meddelt, at Bull ville afhænde nogle af sine foretagender i Nordamerika til Wang for 135 mio. US \$ i kontanter og 25 mio. US \$ i Wang-aktier. Disse midler vil Bull anvende til at betale nogle udestående fordringer i forbindelse med pensionsskasser og lejekontrakter i USA. Derfor kan man sige, at Bull, om end kun i beskedent omfang, har brugt sine egne midler til at finansiere omstruktureringen.

Det ser dog også ud til, at hovedparten (ca. 7 mia. ffr.) af støtten til Bull i såvel forskuddet som kapitaltilførslen i 1993 på 8,6 mia. ffr. er blevet brugt til at dække koncernens tidligere tab. Det fremgår af rammebestemmelserne for omstrukturering, at hvis støtten anvendes til at afskrive gæld som følge af tidligere underskud, skal eventuel skattegæld, der er knyttet til underskuddet, afvikles og ikke tilbageholdes til modregning i fremtidige overskud eller sælges eller overføres til tredjepart. Skattegælden skal afvikles, da koncernen ellers ville modtage støtte to gange.

I lyset af ovenstående kan det fastslås, at støtten i både forskuddet på en kapitaltilførsel og selve kapitaltilførslen fremmer den økonomiske udvikling af edb-industrien i Fællesskabet og i EØS. Støtten forvrider ikke konkurrencen i en grad, der går imod den fælles interesse.

VIII

I lyset af ovenstående undtages støtten indeholdt i forskuddet på 2,5 mia. ffr. og kapitaltilførslen på 5,5 mia. ffr., der kom til udbetaling i henholdsvis februar og december 1993, samt det støttebeløb på 3,1 mia. ffr., som endnu ikke er udbetalt, efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), under forudsætning af, at visse betingelser opfyldes

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING

Artikel 1

Den støtte, der er indeholdt i det forskud, Bull modtog i februar 1993 på 2,5 mia. ffr., i kapitaltilførslen i december 1993 på 5,5 mia. ffr., og i den kapitaltilførsel Bull vil få i 1994 på 3,1 mia. ffr., er forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3,

litra c), og EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), på betingelse af, at Frankrig opfylder følgende betingelser. De skal:

- a) afslutte de forskellige foranstaltninger, herunder salget af [...], der fremgår af omstruktureringsplanen («le plan de restructuration») under overholdelse af de deri angivne tidsfrister
- b) foretage en omstrukturering af [...] enheden som foreslået i august 1994 og beskrevet i [...]
- c) kun anvende støtten til de formål, der fremgår af planen
- d) holde Kommissionen underrettet om de fremskridt, der gøres, i gennemførelsen af begge disse omstruktureringsplaner i form af rapporter, der beskriver omstruktureringssituationen og anvendelsen af støtten pr. 31. december 1994, 30. juni og 31. december 1995. Disse rapporter skal foreligge ved udgangen af den måned, der følger efter disse datoer
- e) ikke udbetale yderligere støtte til Bull bortset fra støtte, der overholder fællesskabslovgivningen
- f) i forbindelse med den planlagte privatisering skal en partnervirksomhed overtage en betydelig del af Bulls aktier; hvis det ikke lykkes at oprette et sådant partnerskab, afhænder Bull alle sine aktiviteter i [...] inden for en tidsfrist, der garanterer, at koncernen kan blive rentabel på længere sigt
- g) underrette Kommissionen om detaljerne i forbindelse med privatiseringsprocessen (jf. ovenstående litra f)), inden den indledes.

Artikel 2

Eventuel fremførsel af tab skal udføres i overensstemmelse med punkt 3.2.2 (III) i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder.

Artikel 3

Frankrig underretter senest to måneder efter bekendtgørelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke forholdsregler der er truffet.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 12. oktober 1994.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen